จัดการศึกษาของบ้านเมือง ที่กำลังเป็นงานสำคัญอย่างหนึ่งในการปฏิรูปประเทศขณะนั้น ซึ่งการจัดการศึกษาหัวเมืองเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2441โดยมีกรมหมื่นวชิรญาณวโรรส ได้ทรงเป็นผู้อำนวยการจัดการศึกษามีนโยบายมุ่งส่งเสริมการศึกษาทั้งของรัฐและของคณะสงฆ์ควบคู่กันไป ภายหลังจากรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การศึกษาของคณะสงฆ์ไทยเริ่มถูกจับให้แยกตัวออกจากการศึกษาของชาติ และมีลักษณะการจัดการศึกษาที่มุ่งหมายจะเพิ่มพูนความรู้ของพระสงฆ์สามเณรในด้าน "ธรรมวินัย" ให้มากกว่าการศึกษาแต่ภาษาบาลีเพียงอย่างเดียว

นับตั้งแต่การจัดตั้งสถาบันศึกษาพระปริยัติธรรมขึ้นในปี พ.ศ. 2432 ระบบการศึกษาของคณะสงฆ์ไทยก็เริ่มมีระบบแบบแผนที่ชัดเจนยิ่งขึ้น จนถึงปี พ.ศ. 2453 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายแห่งรัชกาลที่ 5 การจัดการคณะสงฆ์ไทยได้เกิดความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ในรัชกาลที่ 6 การจัดการศึกษาของฝ่ายบ้านแยกออกจากการศึกษาของฝ่ายวัด ซึ่งนับเป็นครั้งแรกของประวัติศาสตร์การศึกษาไทย กล่าวคือ รัฐจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษาแก่ประชาชนแต่ผู้เดียว ส่วนวัดทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรเท่านั้น จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้คณะสงฆ์จำเป็นต้องยกระดับการศึกษาของตนนำไปสู่การจัดการศึกษารูปแบบใหม่ที่เรียกว่าพระปริยัติธรรมแผนกธรรมขึ้นในปี พ.ศ. 2454 การนำเอาหลักสูตรใหม่ที่ทรงตั้งขึ้นมารวมกับการศึกษาแบบเดิมได้ นับเป็นการขจัดปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งในการศึกษาของคณะสงฆ์ คือ ค่านิยมแบบเก่าที่ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา ทรงนำเอาความรู้ภาษาไทยและความรู้ที่จำเป็นอื่นๆ ต่อพระสงฆ์มารวมเข้ากับความรู้ด้านปริยัติธรรมได้เป็นอย่างดี และได้มีการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมออกเป็น 2 แผนก คือ พระปริยัติธรรม แผนกบาลีกับแผนกธรรม ในรัชกาลที่ 7 การศึกษาระยะแรกเหมือนในรัชกาลที่ 4 ต่อมามหาธาตุวิทยาลัยย้ายไปตั้งที่ วัดสุทัศน์และทางวัดมหาธาตุตั้งบาลีวิทยาลัยขึ้น ตลอดจนจัดให้มีการศึกษาขยายออกไปตามวัดต่าง ๆ มากขึ้น ในสมัยรัชกาลที่ 8 ได้อนุญาตให้คฤหัสถ์สอบธรรมศึกษาเอกในปี พ.ศ. 2478 สืบต่อจากธรรมศึกษาโทได้ ซึ่งเปิดให้มีการสอบมาตั้งแต่ พ.ศ. 2473 นอกจากนี้ เมื่อประกาศใช้ พ.ร.บ. 2484 แล้ว ทางคณะสงฆ์ก็ได้ออกระเบียบองค์การศึกษาว่าด้วยการจัดการศึกษาขึ้น จากประวัติและพัฒนาการที่กล่าวมาทำให้มองเห็นภาพการกำเนิดการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ไทย ที่สืบต่อมาถึงจังหวัดเชียงใหม่ เพราะว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2317 เป็นต้นมา เชียงใหม่ได้มีการฟื้นฟูทำนุบำรุงพระศาสนาเพื่อให้เจริญรุ่งเรืองดังเช่นในอดีต นอกจากการทำนุบำรุงปฏิสังขรณ์แล้ว ในส่วนของพระภิกษุสงฆ์ก็ได้มีการจัดการระเบียบการศึกษาและการปกครองของคณะสงฆ์เพื่อให้เป็นแบบแผนอย่างเดียวกันเพื่อความเรียบร้อยดีงาม การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมในปัจจุบันก็เช่นกัน ได้กำเนิดและรับแบบแผนมาจากคณะสงฆ์ไทยส่วนกลางโดยตรง

ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พัฒนาการของการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมในจังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า มีพัฒนาการตั้งแต่ยุคล้านนาถึงยุครวมกับประเทศไทย กล่าวคือ ตั้งแต่สมัยรัชสมัยพญามังรายกับสมัยพญาผายูนั้น การศึกษาพระปริยัติธรรมยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน เพราะยังเป็นพระพุทธศาสนาเถรวาทแบบมอญหรือหริภุญชัยเดิมอยู่ ในสมัยพญากือนาพระสงฆ์ล้านนาเริ่มที่จะเดินทางไปศึกษายังประเทศลังกา การศึกษาพระปริยัติธรรมจึงถือตาม